

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-I-5976/2010

U-I-2929/2011

Zagreb, 6. srpnja 2011.

Žilovna

"STANO - UPRAVA" SPLIT	
PRIMLJENO:	12 -07- 2011
BR.	653-02/93

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Jasna Omejec, predsjednica Suda, te suci Mato Arlović, Marko Babić, Snježana Bagić, Slavica Banić, Mario Jelušić, Davor Krapac, Ivan Matija, Antun Palarić, Aldo Radolović, Duška Šarin i Miroslav Šeparović, rješavajući o prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01. i 76/10.), na sjednici održanoj 6. srpnja 2011. donio je

RJEŠENJE

I. Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom Zakona o zaštiti od požara ("Narodne novine" broj 92/10.).

II. Ovo rješenje objavit će se u "Narodnim novinama".

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 15. srpnja 2010. donio Zakon o zaštiti od požara (u daljnjem tekstu: ZoZP). ZoZP je proglasio predsjednik Republike Hrvatske odlukom od 20. srpnja 2010., a objavljen je u "Narodnim novinama" broj 92 od 24. srpnja 2010.

2. Prijedlog za ocjenu ustavnosti stavka 2. i stavka 3. članka 41. ZoZP-a podnio je Zdenko Habazin iz Zagreba (U-I-5976/2010).

Prijedlog za ocjenu ZoZP-a u cijelosti odnosno posebno istaknutih odredbi kojima se nameću obveze u odnosu na zaštitu od požara upraviteljima zgrada podnijela je Stano uprava d.o.o. Split, koju zastupa direktor Željko Dadić (U-I-2929/2011).

II. PRIGOVORI PREDLAGATELJA

3. Predlagatelj Zdenko Habazin osporava članak 41. stavke 2. i 3. ZoZP-a.

Članak 41. ZoZP-a glasi:

"Članak 41.

(1) Vlasnik, odnosno korisnik građevina, građevinskih dijelova i drugih nekretnina te prostora, odnosno upravitelji zgrada dužni su održavati prijenosne i prijevozne aparate za gašenje požara, sukladno uputi proizvođača, o čemu mora postojati evidencija.

(2) Ispravnost i funkcionalnost prijenosnih i prijevoznih aparata za gašenje požara ispituje pravna osoba, fizička osoba obrtnik ili stručna služba (serviser) ovlaštena od proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika, najmanje jednom godišnje, o čemu na aparatu mora postojati vidljiva oznaka.

(3) Uvjete koje moraju ispunjavati serviser i njegovi zaposlenici te uvjete za davanje i oduzimanje ovlaštenja iz stavka 2. ovoga članka propisuje proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik.

(4) Propisani uvjeti iz stavka 3. ovoga članka moraju biti javno objavljeni.

(5) Način provjere i način označavanja te vještačenja aparata za gašenje požara iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

(6) Prijenosni i prijevozni aparati za gašenje požara moraju biti propisno označeni, uvijek dostupni te se namjenski koristiti.

(7) Proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik dužan je osigurati održavanje aparata ispravnim i funkcionalnim.

(8) Proizvođač ili njegov ovlašten zastupnik vodi popis pravnih osoba, fizičkih osoba obrtnika i stručnih službi (servisera) kojima su dali ovlaštenje iz stavka 2. ovoga članka, o čemu je dužan izvijestiti Ministarstvo."

Predlagatelj smatra da su stavci 2. i 3. članka 41. diskriminirajući odnosno da je ovlaštenjima danim proizvođačima vatrogasnih aparata omogućena kontrola pristupa tržištu servisiranja vatrogasnih aparata, "budući da istovremeno djeluju kao svojevrsni regulator i kao tržišni takmac."

U prijedlogu navodi:

"(...)

Isto mišljenje je o davanju takovih ovlasti proizvođačima vatrogasnih aparata dala i Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, a identičan stav je zauzela i Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Učilište vatrogastva i zaštite i spašavanja o čemu vam u prilogu dostavljamo dokumentaciju.

U praksi provedba takovih odredbi zakona može izgledati ovako.

Moguće je da proizvođač ne da nikome ovlaštenje za servis jer ima vlastiti servis, te će na taj način sam diktirati cijenu servisa vatrogasnih aparata s obzirom da nema nikakve konkurencije. S obzirom da je prema nekim relevantnim podacima u Republici Hrvatskoj u primjeni nekih 80 do 85% vatrogasnih aparata proizvođača "Pastor", jasno je o kakvom bi se monopolu radilo u tom slučaju.

"(...)"

Predlagatelj navodi da ni za jedan drugi proizvod ne postoji odredba koja propisuje da proizvođač, nakon garantnog roka, odlučuje tko može servisirati njegov proizvod.

Smatra da su osporene odredbe u suprotnosti s člancima 3., 5., 14., 49., 54. i 55. Ustava.

Ustavnom sudu predlaže ukidanje osporenih stavaka 2. i 3. članka 41. ZoZP-a. Na temelju članka 45. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst, u daljnjem tekstu:

Ustavni zakon) predlaže obustavu izvršenja pojedinačnih akata ili radnji koje se poduzimaju na temelju osporenog članka.

4. Predlagatelj Stano uprava d.o.o. Split osporava suglasnost s Ustavom ZoZP-a u cijelosti, a posebno ističe nesuglasnost s Ustavom članaka 10. stavka 1., 19. stavka 2., 20. stavaka 3. i 5., 21. stavka 1., 37., 38. stavka 1. i 2., 41. stavka 1., 43. stavka 4., 54. stavka 1., 63. stavka 1. i 65. stavka 1., i to u dijelovima koji se odnose na obaveze koje se nameću upraviteljima zgrada.

Navedene odredbe smatra nesuglasnima s člancima 34. stavkom 1., 48. stavkom 1., 48. stavkom 2. i 51. Ustava. U prijedlogu navodi:

"(...)

Sporne odredbe su i u suprotnosti s odredbama Ustava RH i to:

- člankom 34. stavak 1. ustava kojim je utvrđena osobna sloboda i pravo nepovredivosti doma (upravitelj nema pravo, bez ovlaštenja suvlasnika ulaziti u zgradu i dom kako bi proveo mjere zaštite od požara)
- člankom 48. stavak 1. kojim se jamči pravo vlasništva (upravitelj nema pravo dirati u pravo vlasništva suvlasnika zgrada bez njihovog odobrenja),
- člankom 48. stavak 2. kojim je propisano da vlasništvo (a ne upravljanje) obvezuje te da su nositelji vlasničkih prava i njihovi korisnici dužni pridonositi općem dobru (a ne upravitelji zgrada koji nisu nositelji vlasničkih prava, niti njihovi korisnici),
- člankom 51. utvrđeno je da je svatko dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova u skladu sa svojim gospodarskom mogućnostima (ovo pravo se krši ako se upravitelju nameću obaveze za financiranje mjera zaštite od požara u stotinama zgrada koje nisu njegovo vlasništvo, a da nisu osigurani izvori financiranja za isto).

(...)"

Navodi da bi određivanje kazni predlagatelju i odgovornoj osobi, kao i nalaganje provedbe mjera zaštite od požara u svim objektima kojima upravlja, predlagatelja, ali i sve druge upravitelje zgrada na području Republike Hrvatske, odvelo u stečaj.

Ističe da upravitelj zgrade nije tijelo s javnim ovlastima, već serviser zgrade, te je dužan postupati po nalogima suvlasnika. Napominje da upravitelj ne bježi od organizacije mjera zaštite od požara u zgradama pod svojim upravljanjem, ali da nema mogućnosti nametnuti ih suvlasnicima, odnosno korisnicima kad oni to neće ili nemaju financijskih mogućnosti za to.

III. RAZLOZI ZA POKRETANJE POSTUPKA

5. Članak 43. stavak 1. Ustavnog zakona glasi:

"Članak 43.

(1) O prijedlogu kojim se traži da Ustavni sud pokrene postupak za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom i ocjenu suglasnosti drugih propisa s Ustavom i zakonom, Ustavni sud na sjednici odlučuje rješenjem hoće li prihvatiti prijedlog i pokrenuti postupak.

(...)"

6. Ustavni sud je nakon provedene rasprave zaključio da razlozi zbog kojih predlagatelji predlažu pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom ZoZP-a, odnosno pojedinih njegovih odredbi, otvaraju niz složenih pitanja koja zahtijevaju detaljno ispitivanje cjelokupnog zakonskog uređenja zaštite od požara, a time i pribavljanje i analizu stručnih očitovanja i različitih statističkih podataka te provjera od ovlaštenih tijela u području zaštite od požara.

6.1. Ustavni sud dužan je posebno razmotriti i učinke članka 68. alineje 1. u vezi s osporenim člankom 41. ZoZP-a u svjetlu zahtjeva koji u odnosu na zakone proizlaze iz načela vladavine prava, osobito s aspekta pravne predvidljivosti, pravne izvjesnosti i pravne sigurnosti u odnosu na adresate članka 41. ZoZP-a.

Članak 68. alineja 1. ZoZP-a glasi:

"Članak 68.

Pravne i fizičke osobe ovlaštene za obavljanje poslova na temelju Zakona o zaštiti od požara (»Narodne novine«, br. 58/93., 33/05., 107/07. i 38/09.) nastavljaju s obavljanjem poslova kao osobe ovlaštene prema odredbama ovoga Zakona, osim:

– pravnih ili fizičkih osoba odnosno stručnih službi iz članka 41. ovoga Zakona ovlaštenih na temelju članka 22. stavka 5. Zakona o zaštiti od požara (»Narodne novine«, br. 58/93., 33/05., 107/07. i 38/09.) za obavljanje poslova održavanja vatrogasnih aparata, koje su dužne uskladiti svoje poslovanje s odredbom članka 41. ovoga Zakona do 1. listopada 2011. godine,

(...)"

Sukladno tome, Ustavni sud u ovom se rješenju ograničava na utvrđenje da prijedlozi predlagatelja ukazuju, s dostatno uvjerljivim razlozima, na potrebu pokretanja ovog ustavnosudskog postupka.

6.2. U odnosu na navode Stano uprave d.o.o. Ustavni sud dužan je ispitati osnovanost tih navoda s aspekta ovlasti koje su mjerodavnim odredbama ZoZP-a dane upraviteljima stambenih zgrada, a osobito u pogledu financijskih učinaka koji su im tim odredbama nametnuti. Naime, postavlja se pitanje predstavljaju li te mjere prekomjeran teret za predlagatelja i ostale upravitelje.

7. Ovim se rješenjem, međutim, ne prejudicira konačna odluka Ustavnog suda.

8. Sukladno navedenom, na temelju članka 43. stavka 1. Ustavnog zakona riješeno je kao u točki I. izreke ovog rješenja.

9. Točka II. izreke temelji se na članku 29. Ustavnog zakona.

PREDSJEDNICA
dr. sc. Jasna Omejec, v. r.

Rješenje (U-I-5976/2010 U-I-2929/2011) dostaviti:

1. Habazin Zdenko
Matije Ivanića 20, 10000 Zagreb
2. Stano uprava d.o.o. n/r gospodina Željka Dadića, direktora
Mike Tripala 6/III, 21000 Split
3. Narodne novine d.d. - radi objave
4. Centar za evidenciju i dokumentaciju Suda
5. Spis

Suglasnost ovog otpravka s izvornikom ovjerava
Zamjenica glavnog tajnika Ustavnog suda
za ustavnosudsko poslovanje

Vladimira Vodanović

